Հիմնական դպրոցի հայոց լեզվի և հայ գրականության ավարտական քննությունների

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

Հայոց լեզվի և գրականության գրավոր քննություն (փոխադրություն)

Փոխադրության նյութն ընտրում է ԳԹԿ-ն և քննության օրը ուղարկում դպրոցների էլեկտրոնային հասցեներին:

Քննությանը հատկացվում է 90 րոպե:

Տեքստը 2 անգամ ընթերցվում է ուսուցչի կողմից, որից հետո աշակերտները սևագրում, ապա մաքրագրում են նյութը:

Փոխադրության գնահատման չափանիշները

Փոխադրության համար տրվելիք առավելագույն միավորը 20 է:

Փոխադրությունը գնահատվում է առավելագույնը 20 միավորով տրված տեքստի բովանդակության լիարժեք և գրագետ շարադրման դեպքում:

Փոխադրությունը գնահատվում է 2 բաղադրիչներով՝ 1. *բովանդակության վերարտադրում*, 2. *շարադրանքի որակ:* Յուրաքանչյուր բաղադրիչի համար առավելագույնը տրվում է 10 միավոր:

Յուրաքանչյուր բաղադրիչի համար տրվելիք առավելագույն միավորից միավորներ են հանվում՝ ըստ ստորև ներկայացված սկզբունքների:

Բովանդակության վերարտադրում
(առավելագույն միավորը՝ 10)

Տրվելիք միավորներից միավորներ են հանվում հետևյալ դեպքերում՝

- բովանդակային 1-2 սխալի համար՝ 1 միավոր, 3-4 սխալի համար՝ 2 միավոր, 5 և ավելի սխալների համար՝ 3 միավոր,
- բովանդակային գծի ամբողջականությունը խախտող 1-2 բացթողման համար՝1 միավոր, 3-4 բացթողման համար՝ 2 միավոր, 5 և ավելի բացթողումների համար՝ 3 միավոր,
- իրար հաջորդող նախադասությունների կամ պարբերությունների միջև տրամաբանական կապի 1-2 խախտման համար՝1 միավոր, 3-4 խախտման համար՝ 2 միավոր, 5 և ավելի խախտումների համար՝ 3 միավոր,
- խոսքի մուտքի՝ նախաբանի բացակայության համար՝ 1 միավոր,
- եզրափակիչ նախադասության (ամփոփիչ մտքի) բացակայության համար՝ 1 միավոր:

Շարադրանքի որակ
(առավելագույն միավորը՝ 10)

Այս բաղադրիչն իր հերթին բաղկացած է 4 բաղադրիչներից՝ 1. *ուղղագրություն,* 2. *կետադրություն*, 3. *բառագործածություն*, 4. *քերականություն:*

Սրանցից յուրաքանչյուրից թույլ տրված սխալների համար միավորներ են հանվում՝ ըստ ստորև տրված կարգի:

1. Ուղղագրություն.

    - 1 սխալ – 1 միավոր
    - 2-3 սխալ – 2 միավոր
    - 4-5 սխալ – 3 միավոր
    - 6 և ավելի սխալ – 4 միավոր

2. Կետադրություն.

    - 1-2 սխալ – 1 միավոր
    - 3-4 սխալ – 2 միավոր
    - 5-7 սխալ – 3 միավոր
    - 8 և ավելի սխալ – 4 միավոր

3. Բառագործածություն (բառագործածության սխալ պետք է համարել նաև կապերի և շաղկապների ոչ ճիշտ գործածությունը).

    - 1-2 սխալ – 1 միավոր
    - 3-4 սխալ – 2 միավոր
    - 5-7 սխալ – 3 միավոր
    - 8 և ավելի սխալ – 4 միավոր

4. Քերականություն (խնդրառություն, համաձայնություն, շարադասություն).

    - 1-2 սխալ – 1 միավոր
    - 3-4 սխալ – 2 միավոր
    - 5-7 սխալ – 3 միավոր
    - 8 և ավելի սխալ – 4 միավոր

Յուցումներ.

- 2-րդ բաղադրիչից հանվող միավորների թիվը որոշ դեպքերում կարող է գերազանցել 10-ը, այսինքն՝ այս բաղադրիչի համար տրվելիք առավելագույն միավորը: Այդ դեպքում 2-րդ բաղադրիչը գնահատվում է 0, սակայն 1-ին բաղադրիչին տրվելիք միավորը մնում է **անխախտ.** 2-րդ բաղադրիչի սխալների համար 1-ին բաղադրիչին տրվելիք միավորներից միավոր **չի հանվում**:
- 1-ին բաղադրիչը համարվում է **գերակա:** Եթե այս բաղադրիչին տրվող միավորների թիվը չի գերազանցում 3-ը, այսինքն՝ աշակերտը տրվելիք 10 միավորից վաստակում է ընդամենը 3, ապա աշխատանքը գնահատվում է **անբավարար** անգամ այն դեպքում, եթե 2-րդ բաղադրիչի համար հանվող միավորներ չկան (օրինակ՝ աշակերտը 1-ին բաղադրիչից հավաքել է, ասենք, 3 միավոր, 2-րդ բաղադրիչից՝ 10. այդ աշակերտը փոխադրության համար ստանում է 3 միավոր):

- Սեփական արժեքավոր մեկնաբանության, կարծիքի հայտնման կամ վերլուծական մտքի առկայության դեպքում տրվելիք միավորներին կարող է ավելացվել ևս 1 միավոր, եթե տրվելիք միավորների թիվը չի գերազանցում 20-ը:
- Շարադրանքում 3 ջնջում կամ ուղղում ունենալու դեպքում հանվում է 1 միավոր, 3-ից ավելի յուրաքանչյուր ուղղման կամ ջնջման համար հանվում է մեկական միավոր:
- Ընդհանուր միավորը գոյանում է 2 բաղադրիչներին տրվող միավորների գումարից (բացառությամբ այն դեպքերի, երբ 1-ին բաղադրիչից աշակերտը չի հավաքել բավարար միավորներ), օրինակ՝ 1-ին բաղադրիչից ստացել է 4, 2-րդից՝ 5 միավոր. ընդհանուր միավորը կլինի 9:

Գրականության ավարտական քննության հարցատոմսի կառուցվածքը, գնահատման չափանիշները և հարցատոմսի նմուշ

Հայ գրականության հարցատոմսերը կազմվում են ըստ ստորև ներկայացրած հարցաշարի: Հարցաշարը կազմված է 7-9-րդ դասարանների գրականության ծրագրերի և դասագրքերի նյութերի հիման վրա, որոնք հարցաշարում ընդգրկված են ընտրողաբար: Ընտրության համար հիմք է ծառայել նախորդ տարիների՝ 9-րդ դասարանի հայոց լեզվի և հայ գրականության քննական թեստի ուղեցույցում տրված գրականության ցանկը:

Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, ընդ որում՝

- 1-ին հարցը վերաբերում է հայ հին, միջնադարյան գրականությանը կամ հայ նոր գրականության սկզբնավորման փուլին, մասնավորապես հետևյալ գրողներին՝ Խ. Աբովյան, Մ. Նալբանդյան, Ռ. Պատկանյան,
- 2-րդ և 3-րդ հարցերը վերաբերում են հայ նոր և նորագույն գրականությանը՝ հետևյալ բաշխումով. հարցերից մեկը պիտի լինի չափածոյից, մյուսը՝ արձակից կամ դրամատուրգիայից,
- 4-րդ հարցը վերաբերում է նորագույն շրջանի (արդի) գրականությանը՝ Հովհաննես Շիրազ, Համո Սահյան, Հրանտ Մաթևոսյան, Վիլյամ Սարոյան:

Յուցումներ.

- Հարցատոմսերի կազմման համար անհրաժեշտ է կարևորել տարբեր դասարանների նյութերի ընդգրկվածությունը. յուրաքանչյուր հարցատոմս ըստ հնարավորին պետք է պարունակի հարցեր բոլոր երեք (7-րդ, 8-րդ և 9-րդ) դասարանների նյութերից:
- Չափածոյի վերաբերյալ հարցերը հարցատոմսում չպիտի լինեն 2-ից ավելին:
- Ցանկալի չէ երկու արևմտահայ գրողի ներառումը մեկ հարցատոմսում:
- Ցանկալի չէ անգիր իմանալու համար նախատեսված երկու ստեղծագործության ներառումը մեկ հարցատոմսում:

Աշակերտի պատասխանը գնահատվում է առավելագույնը 20 միավորով՝ 5-ական միավոր յուրաքանչյուր հարցի համար:

Յուրաքանչյուր հարցի պատասխանին տրվում է՝

- 5 միավոր՝ լիարժեք պատասխանի՝ նյութը ամբողջական, առանց սխալների և վերլուծաբար ներկայացնելու դեպքում,
- 4 միավոր՝ թերություններով կամ ոչ էական սխալներով պատասխանի դեպքում,
- 3 միավոր՝ մի քանի բացթողում կամ սխալներ թույլ տալու դեպքում,
- 2 միավոր՝ նյութը միայն մասնակիորեն ներկայացնելու դեպքում,
- 1 միավոր՝ նյութի մասին սոսկ ընդհանուր պատկերացում ունենալու դեպքում,
- 0 միավոր՝ պատասխանի բացակայության դեպքում:

Հայ գրականության հարցատոմսի նմուշ

1. Մեսրոպ Մաշտոցը և հայ գրերի գյուտը
2. Պետրոս Դուրյանի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, «Լճակ»* բանաստեղծությունը
3. Ավետիք Իսահակյան. «Սաադիի վերջին գարունը». բովանդակությունը, գաղափարը
4. Հրանտ Մաթևոսյան. «Կանաչ դաշտը» պատմվածքի բովանդակությունը, գաղափարը

Գրականության ավարտական քննության հարցաշար

(աստղանիշով նշված են անգիր սովորելու համար հանձնարարվող ստեղծագործությունները)

1. Մեսրոպ Մաշտոցը և հայ գրերի գյուտը
2. Հայ գրերի գյուտի նախապայմանները
3. Ոսկեդարի հայ պատմիչները, նրանց ստեղծագործությունները, դրանցում պատկերված ժամանակաշրջանները
4. Փավստոս Բուզանդ. աշխատությունը, «Արշակ և Շապուհ» հատվածը
5. «Հայկ և Բել» առասպելի բովանդակությունը
6. Հայկի և Բելի կերպարների համեմատական բնութագիրը ըստ Մովսես Խորենացու
7. «Արա Գեղեցիկ և Շամիրամ» առասպելի բովանդակությունը
8. Արա Գեղեցիկի և Շամիրամի կերպարները ըստ Մովսես Խորենացու
9. «Արտաշես և Սաթենիկ» առասպելի բովանդակությունը
10. «Արտաշես և Արտավազդ» առասպելի բովանդակությունը
11. «Սասունցի Դավիթ» էպոսի համառոտ բովանդակությունը
12. «Սասունցի Դավիթ» էպոսի գլխավոր կերպարները
13. «Սասունցի Դավիթ» էպոսի և Հովհաննես Թումանյանի համանուն պոեմի համեմատական բնութագիրը
14. Դավիթի և Մելիքի կերպարները «Սասունցի Դավիթ» էպոսում
15. Գրիգոր Նարեկացի. ստեղծագործությունը
16. Գրիգոր Նարեկացի. «Մեղեդի ծննդյան»
17. Նահապետ Քուչակի ստեղծագործությունը. «Երբ սերն ի աշխարհս եկավ» հայրենը
18. Նահապետ Քուչակի ստեղծագործությունը. «Ես աչք ու դու լոյս, հոգի՛»* հայրենը
19. Սայաթ-Նովայի կյանքը և ստեղծագործությունը. տաղը որպես բանաստեղծական կայուն ձև
20. Սայաթ-Նովայի «Աշխարումս ախ չիմ քաշի» տաղը
21. Խաչատուր Աբովյանի կյանքը և ստեղծագործությունը
22. Խաչատուր Աբովյանի «Վերք Հայաստանի» վեպի «Հառաջաբանը»
23. Խաչատուր Աբովյանը՝ որպես հայ նոր գրականության հիմնադիր
24. Միքայել Նալբանդյանի «Իտալացի աղջկա երգը» բանաստեղծությունը
25. Միքայել Նալբանդյանի «Ազատություն»* բանաստեղծությունը
26. Ռաֆայել Պատկանյանի «Օրորոցի երգ»* բանաստեղծությունը
27. Պետրոս Դուրյանի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, «Սիրել» բանաստեղծությունը
28. Պետրոս Դուրյանի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, «Լճակ»* բանաստեղծությունը
29. Գաբրիել Սունդուկյան. «Պեպո». բովանդակությունը, գաղափարը ՝ ըստ դասագրքի հատվածի
30. Պեպոյի և Զիմզիմովի կերպարները Գաբրիել Սունդուկյանի «Պեպո» պիեսում ՝ ըստ դասագրքի հատվածի

31. Եղիշե Չարենցի՝ Խաչատուր Աբովյանի և Միքայել Նալբանդյանի մասին ստեղծագործությունները
32. Ռաֆֆի. «Խենթը». դասագրքի հատվածի բովանդակությունը, գաղափարը
33. Վարդանի կերպարը Ռաֆֆու «Խենթը» վեպում՝ ըստ դասագրքի հատվածի
34. Մուրացանի «Հասարակաց որդեգիրը» պատմվածքի բովանդակությունը, գաղափարը
35. Հարուստների կերպարները Մուրացանի «Հասարակաց որդեգիրը» պատմվածքում
36. Լևոնի կերպարը Շիրվանզադեի «Արտիստը» պատմվածքում
37. Շիրվանզադեի «Արտիստը» պատմվածքի բովանդակությունը, գաղափարը
38. Հովհաննես Թումանյանի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը
39. Հովհաննես Թումանյանի «Հայրենիքիս հետ» բանաստեղծությունը
40. Հովհաննես Թումանյանի «Փարվանա» բալլադի բովանդակությունը, գաղափարը . գաղափար բալլադի մասին
41. Հովհաննես Թումանյանի «Փարվանա» բալլադը, արտասանել վերջին հատվածը
42. Հովհաննես Թումանյանի «Թմկաբերդի առումը» պոեմի բովանդակությունը, գաղափարը , նախերգանքը*
43. Հովհաննես Թումանյանի «Թմկաբերդի առումը» պոեմը, գաղափար պոեմի մասին, տեսակները
44. Հովհաննես Թումանյանի քառյակները, գաղափար քառյակի մասին, անգիր արտասանել 2 քառյակ աշակերտի ընտրությամբ
45. Ավետիք Իսահակյան. «Սաադիի վերջին գարունը». բովանդակությունը, գաղափարը
46. Ավետիք Իսահակյանի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, «Ռավեննայում»* բանաստեղծությունը
47. Ավետիք Իսահակյանի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, «Մի մրահոն աղջիկ տեսա»* բանաստեղծությունը
48. Նար-Դոսի «Ես և նա» պատմվածքի բովանդակությունը, գաղափարը
49. Անտոնիոյի կերպարը Նար-Դոսի «Ես և նա» պատմվածքում
50. Գրիգոր Զոհրապի «Այրին» նովելի կերպարները
51. Գրիգոր Զոհրապի «Այրին» նովելը. գաղափար նովելի մասին
52. Միսաք Մեծարենցի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, «Աքասիաներու շուքին տակ»* բանաստեղծությունը
53. Միսաք Մեծարենցի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, «Սիրերգ»* բանաստեղծությունը
54. Միսաք Մեծարենցի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, գաղափար սոնետի մասին
55. Միսաք Մեծարենցի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, «Երազ օրեր»* բանաստեղծությունը
56. Վահան Տերյանի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, «Տխրություն»* բանաստեղծությունը
57. Վահան Տերյանի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, «Իմ խաղաղ երեկոն է հիմա»* բանաստեղծությունը
58. Վահան Տերյանի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, «Մի՞թե վերջին պոետն եմ ես»* բանաստեղծությունը
59. Վահան Տերյանի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, «Մի՛ խառնեք մեզ…» բանաստեղծությունը
60. Եղիշե Չարենցի «Տաղ անձնական» բանաստեղծությունը
61. Եղիշե Չարենցի «Ես իմ անուշ Հայաստանի»* բանաստեղծությունը
62. Դանիել Վարուժանի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը. «Ցորյանի ծովեր» բանաստեղծությունը
63. Դանիել Վարուժան. «Ձոն»* բանաստեղծությունը
64. Դերենիկ Դեմիրճյանի «Ավելորդը» պատմվածքի բովանդակությունը, գաղափարը

65. Հաճի աղայի և Սրբունի կերպարները Դերենիկ Դեմիրճյանի «Ավելորդը» պատմվածքում
66. Ակսել Բակունցի «Սպիտակ ձին» պատմվածքի կերպարները
67. Ակսել Բակունցի «Սպիտակ ձին» պատմվածքի բովանդակությունը, գաղափարը
68. Պարույր Սևակի ստեղծագործությունը. «Վարք մեծաց» բանաստեղծությունը
69. Հովհաննես Շիրազ. «Թագադրում» բանաստեղծությունը
70. Հովհաննես Շիրազ. «Հայ ժողովրդի երգը» և «Էքսպրոմտ» բանաստեղծությունները
71. Համո Սահյանի ստեղծագործությունը. «Անունդ տալիս» բանաստեղծությունը
72. Համո Սահյանի ստեղծագործությունը. «Ուր որ նայում եմ» բանաստեղծությունը
73. Համո Սահյանի ստեղծագործությունը. «Իմ քարափներն ու ես»* բանաստեղծությունը
74. Հրանտ Մաթևոսյան. «Կանաչ դաշտը» պատմվածքի բովանդակությունը, գաղափարը
75. Հրանտ Մաթևոսյան. «Կանաչ դաշտը» պատմվածքի կառուցվածքը, մայր ձիու կերպարը
76. Վիլյամ Սարոյան. «Իմ սիրտը լեռներում է» պիեսի ընդհանուր բնութագիրը. գաղափար թատերգության մասին
77. Վիլյամ Սարոյան. «Իմ սիրտը լեռներում է» պիեսի կերպարները
78. Վիլյամ Սարոյան. «Իմ սիրտը լեռներում է» պիեսի բովանդակությունը, գաղափարը